

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/115/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120207925
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120207925.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: Ľ. V., M. XXX, právne zastúpeného: JUDr. Matúš Motyka, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- € a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 01.07.2020 domáha voči žalovanému zaplata prmerané finančné zadostučinenia vo výške 3.185,80 €. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.09.2011 so žalovaným uzatvoril Zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu žalovaný poskytol finančné prostriedky. Úver podľa jeho názoru v celom rozsahu splatil. Po tom, čo žalovaný zaslal jeho zamestnávateľovi (Východoslovenská energetika, a.s.) žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy sa žalobou spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 05.04.2018 voči žalovanému domáhal povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.9.2011. Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 18.04.2018, č.k. 9Csp/60/2018-11, vydal neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť, aby sa zdržal použitia dohody o zrážkach zo mzdy až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.09.2018, č.k. 9Csp/60/2018-68, (právoplatný dňa 17.10.2018) bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Následne podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohata výške 3.185,80 € (5.148,81 € - 1.963,01 €). Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.05.2019, č.k. 16Csp/236/2018-45 (právoplatný dňa 23.12.2019), bola žalovanému uložená povinnosť vydať mu bezdôvodné obohata vo výške 3.185,80 € spolu s 8 % úrokmi z omeškania. Proti citovanému rozsudku podal žalovaný odvolanie, pričom Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 12.12.2019, č.k. 13Co/113/2019-84, prvoinštančný rozsudok potvrdil (úrok z omeškania zmenil na 5 %). V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatuje, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, keďže zmluva o úvere neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu podpísania úverovej zmluvy a výška úrokovej sadzby je v rozpore s dobrými mravmi. V konkrétnom prípade sa proti žalovanému musel svojich práv domáhať v dvoch samostatných súdnych sporoch a

napriek sústavnému odporu žalovaného sa na súde svojich nárokov úspešne domohol. Právoplatné rozhodnutia súdu poukazujú na závažné a viacnásobné porušenia noriem spotrebiteľského práva v tom istom úverovom vzťahu. S poukazom na uvedené preto za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje sumu 3.185,80 €, ktorá zodpovedá výške bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným na môj úkor.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že žalobca si podanou žalobou uplatňuje nárok na zaplatenie sumy 3.185,80 €, ktorú označuje ako primerané finančné zadosťučinenie avšak výšku zadosťučinenia neodôvodnil žiadnou konkrétnou skutočnosťou. Žalobca neoznačil jedinou skutočnosť, ktorou odôvodňuje svoju žalobnú požiadavku. Dôvod, pre ktorý žalobca žiada finančné zadosťučinenie vo výške nároku uplatňovaného v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, v žalobe chýba. Žalovaný poprel aj splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Podľa tohto ustanovenia sa vyžaduje: a) úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, b) zodpovednosť za porušenie práva alebo povinnosti takto ustanovenej zákonom. Žalobca ani neoznačil a ani nekonkretizoval, porušenie ktorého práva alebo povinnosti mu zakladá nárok, ktorý si uplatňuje podanou žalobou. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za akékoľvek úspešné uplatnenie akéhokoľvek práva, potom zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Účelom hore označeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní.

3. Žalobca v replike poukázal, že právoplatné rozsudky jasne deklarujú, že v právnom vzťahu založenom zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu došlo k viacerým porušeniam noriem spotrebiteľského práva (Občiansky zákonník a Zákon o spotrebiteľských úveroch), čím bola naplnená hypotéza právnej normy uvedená v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. V súvislosti s argumentáciou o zmysle a účele inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 24.05.2017, č.k. 2Co/137/2016-71, a rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25.04.2019, sp.zn. 25Co/107/2018.

4. Žalovaný v duplike uviedol, že posledná veta ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je právnou normou samou o sebe, ale predstavuje súčasť určitého normatívneho celku. Len na jej základe nie je možné zakladať žiadny nárok, pretože podmienka - úspešné uplatnenie porušenia práva - musí súvisieť s konkrétnym súdnym rozhodnutím o tom, že konkrétne právo spotrebiteľa porušené bolo. Takéto rozhodnutie vydané nebolo, a vyššie označený rozsudok nie je rozhodnutím o úspešnom uplatnení porušenia práva žalobcu ako spotrebiteľa. Predpoklad formulovaný v zákone vyžaduje rozhodnutie vo výroku súdu, v ktorom sa uvedené konštatuje. Uvedené vyplýva zo základného princípu civilného sporu - pre súd a každý orgán je záväzný len výrok rozhodnutia, nie odôvodnenie rozhodnutia. Rozhodnutie v danom konaní nekonštatuje a neurčuje porušenie povinnosti žalovaného ustanovenej právnym predpisom na ochranu spotrebiteľa. Na strane žalobcu nevznikla a ani nemohla vzniknúť žiadna ťažko napravitelná majetková, resp. nemajetková ujma alebo škoda, ktorá by prípadne zakladala premisu o možnosti nároku na finančné zadosťučinenie.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami (uznesenie Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/6072018-II, rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/60/2018-68, rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/236/2018-45, rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/I 13/2009-84), ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 18.04.2018, č.k. 9Csp/60/2018-11, vydal neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

7. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.09.2018, č.k. 9Csp/60/2018-68, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.10.2018, bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

8. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.05.2019, č.k. 16Csp/236/2018-45, bola žalovanému uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 3.185,80 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne z dlžnej sumy od 24.01.2019 do zaplattenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozsudkom zo dňa 12.12.2019, č.k. 13Co/113/2019-84, potvrdil prvoinštančný rozsudok vo výroku o povinnosti zaplattenia sumy vo výške 3.185,80 € ako aj v zamietavej časti, zmenil v časti úrokov z omeškania

10. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

11. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

12. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

14. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

17. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 9Csp/60/2018, v dôsledku čoho súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná a v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn

16Csp/236/2018, v dôsledku čoho bol žalovaný zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

18. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 1.000,- € splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením boli aj vyššie cit. rozsudky a sú nimi aj odôvodnenia týchto rozhodnutí) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybné svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. Uvedená suma pritom predstavuje menej než 1/3 sumy bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného. Súd prihliadol tiež na skutočnosť, že žalobca porušil viaceré svoje povinnosti a ustanovení na ochranu spotrebiteľa a z dôvodu vykonávania zrážok vznikla žalobcovi majetková ujma, pričom žalobca sa musel domáhať vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

20. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.